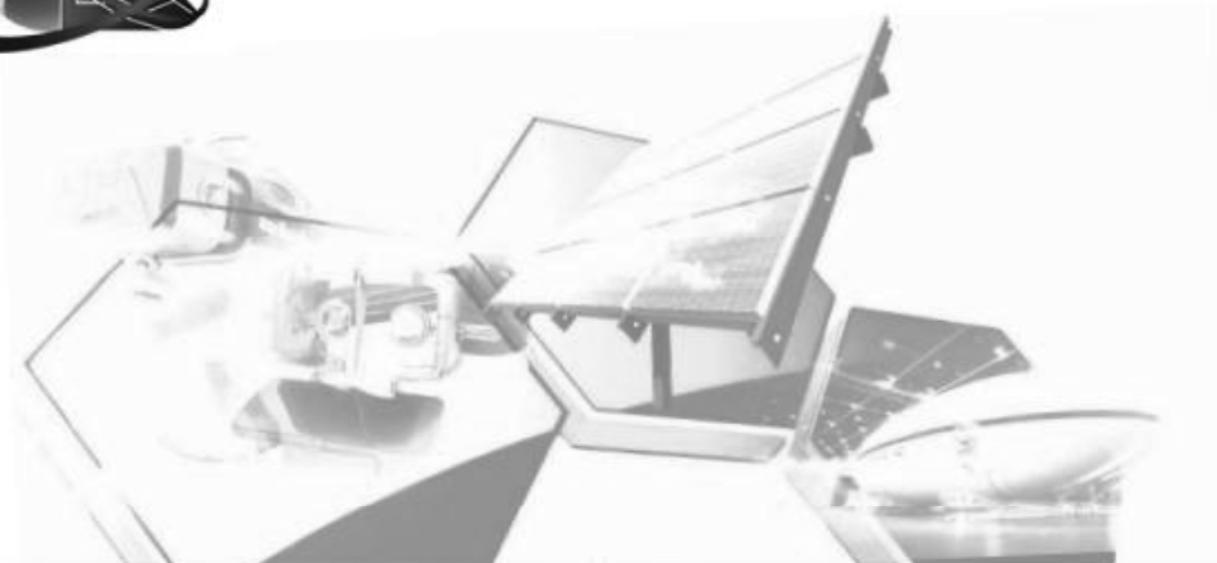

International scientific conference

International scientific publication

C **Technique and technology of the future**
onference proceedings '2021

OCTOBER '2021

Series Conference proceedings
SWorld-Ger conference proceedings

Published by:
Sergeieva&Co
Karlsruhe, Germany

UDC 08
BBK 94

Reviewed and recommended for publication
The decision of the Organizing Committee of the conference
"Technique and technology of the future '2021"
No 17 on October 7, 2021

Chairman:

Shibaev Alexander Grigoryevich, Doctor of Technical Sciences, Professor, Academician

Deputy Chairman:

Kuprienko Sergey Vasilievich, PhD in Technical Sciences

Organizing Committee:

More than 240 doctors of sciences. The full list is available on pages 3-4.

DOI: 10.30890/2709-1783.2021-17

Published by:

SWorld in conjunction with

Sergeieva&Co

Lußstr. 13

76227 Karlsruhe, Germany

Articles published in the author's edition

Copyright

© Collective of authors, scientific texts, 2021

**SOLVING THE PROBLEMS OF ADOLESCENT AGGRESSION IN
DISTANCE LEARNING COURSES FOR TEACHERS**
**ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ПІДЛІТКОВОЇ АГРЕСІЇ НА ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСАХ
ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ**

Shopina Maryna Oleksandrivna / Шопіна М. О.,

*Candidate of psychological sciences /кандидат психологічних наук,
ORCID ID 0000-0002-1637-3480*

Yakunin Yaroslav Yuriyovych /Якунін Я. Ю.,

*Candidate of chemical sciences /кандидат хімічних наук,
ORCID ID 0000- 0001-5421-0546*

*Institute of post-graduate education of Kiev University
after Boris Grinchenko, Kiev, Ukraine*

Інститут післядипломної освіти

Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна.

Анотація. У статті розглядаються особливості впровадження дистанційного модуля для учителів різних спеціальностей з питань подолання підліткової агресії. Описуються основні причини дитячої агресії та засоби її подолання.

Ключові слова: учитель, курси підвищення кваліфікації, післядипломна освіта, підліткова агресія.

Abstract. The article considers the peculiarities of the introduction of a distance module for teachers of different specialties on overcoming adolescent aggression. The main causes of child aggression and means of overcoming it are described.

Key words: teacher, advanced training courses, postgraduate education, teenage aggression.

Вступ.

Протягом 2019-2021-го навчальних років на курсах підвищення кваліфікації в інституті післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, для вчителів різних спеціальностей було запропоновано дистанційний модуль для роз'яснення слухачам курсів принципам роботи з дітьми, що мають відхилення у поведінці. В даному модулі «Психологічна профілактика девіантної поведінки підлітків» із слухачами курсів було опрацьовано поняття і причини девіації дітей підліткового віку, прояви відхилень у поведінці неповнолітніх, визначення соціально-психологічних причин девіантної поведінки школярів, вікових детермінацій, соціальних девіацій; виникнення дитячої агресивності та жорстокості, були визначені ефективні превентивні заходи подолання асоціальної дитячої поведінки.

Основний текст.

Даний курс успішно пройшли 1354 педагогічних працівника, найбільшу зацікавленість учителі проявили до питання причин і засобів подолання дитячої агресії. Нижче наведено фрагмент курсу.

Першою причиною підліткової агресії є - негативний вплив найближчого кола спілкування.

Під найближчим колом спілкування розуміються люди, з якими підліток взаємодіє щодня, або періодично але досить часто. Іншими словами, це люди, які формують загальне емоційне тло середовища, у якому живе дитина. Це - члени сім'ї, друзі, приятелі, однокласники. Поведінка цих людей формує у дитини уяву про норми взаємодії з іншими людьми у соціумі. Якщо дитина стає свідком або жертвою насильства і конфліктів у сім'ї, суворих фізичних покарань, неповажного і грубого ставлення людей з найближчого кола спілкування, вона поступово звикає до такої форми поведінки, як до норми, і переносить засвоєнні зразки поведінки на інших людей.

Спровокувати агресивну поведінку дитини можуть також надмірна батьківська толерантність до девіантних проявів, що дитина набула поза сім'єю. Прояви агресивної поведінки батьків між собою та по відношенню до інших людей. Приниження учня вчителем у школі, постійна критика, висміювання; недооцінка досягнень учня, необ'єктивне оцінювання.

У даному випадку, для усунення причин дитячої агресії можна порадити:

Прищеплювати дитині адекватні норми поведінки у соціумі, навчати дитину поважати особистісний простір і права інших людей. І краще все це робити на прикладі власної поведінки.

Не застосовувати фізичні покарання. У випадку, якщо дитина щось вчинила неправильно, вказувати їй на це не у вигляді зауважень, а у вигляді пропозицій альтернативного розв'язання проблеми.

Цінити і демонструвати свою позитивну оцінку досягненнями дитини і не намагатися їх вдосконалити, якщо дитина заперечує.

Пояснювати підлітку наслідки агресивної поведінки.

Друга причина. Низька самооцінка особистості.

Дитині як особистості, яка знаходиться у стадії стрімкого і безперервного формування, є дуже важливими оцінка оточення, як визнання успіхів цього розвитку, так і адекватна самооцінка. До цього слід додати й правильне ставлення дитини до своїх успіхів та невдач.

Низька самооцінка особистості частіше всього виникає у дитини через нав'язування дитині цієї оцінки з боку людей з найближчого кола спілкування. Це може відбуватися через дії, про які описано раніше, так і через звичайні негативні висловлювання на адресу вчинків чи здібностей дитини. Хоча дані причини виникнення агресії у дитини схожі з тими, що походять від негативного впливу найближчого кола спілкування, краще виділити їх окремо,

бо тепер вони носять характер не подражання та копіювання, а є елементом самозахисту особистості від відчуття меншовартості і нікчемності. На цьому шляху дитина поводить себе агресивно заради компенсації негативних відчуттів і відновлення відчуття власної значущості. Найчастіше це відбувається, коли підліток перебуває в колі однолітків, але агресія заради самоствердження може розповсюджуватись і на дорослих.

Зазвичай підлітки намагаються стати частиною групи однолітків, знайти своє місце у даному соціумі. Досить часто група однолітків навмисно провокує дитину на агресивні дії, заради прийняття у їхній соціум. І навпаки, якщо соціалізації не відбувається, підліток може переживати емоційні страждання та гнів, які, своєю чергою, призводять до агресивної поведінки. Або, підліток не знає, як іншим шляхом підвищити свій авторитет.

У даному випадку, для усунення причин дитячої агресії можна порадити:

Навчати дитину правильно, адекватно оцінювати себе.

Розвивати в дитині емпатію.

Пояснювати дитині як протистояти маніпулюванню з боку інших людей.

Показати дитині альтернативні шляхи підйому власної самооцінки, наприклад, заняття у спортивних секціях; запропонувати гуртки, факультативи тощо.

Третя причина. Надто агресивне Медіа-середовище:

Жорстокі комп'ютерні ігри або телепередачі. Постійний перегляд пропаганди цинізму, насильства на телебаченні і в Інтернеті, також може призвести до агресивної поведінки підлітка. Дорослим важливо обмежувати перегляд відеофільмів та комп'ютерних ігор зі сценами насильства.

Стежити за поведінкою дитини; наскільки вона змінюється після перебування дитиною у мережі Інтернет, звертайте увагу на різкі зміни настрою, спробуйте поцікавитись їх причинами. Намагатись контролювати Інтернет ресурси якими користується дитина, в тому числі за допомогою програми батьківського контролю

Четверта причина. Проблеми зі здоров'ям.

Причинами агресії можуть також бути і проблеми зі здоров'ям. Ці проблеми можуть бути як незначними, тимчасовими, так і серйозними.

Незначні проблеми, можуть бути пов'язані з поганим самопочуттям дитини, тоді навіть звичайні завдання і вимоги, що поставлені перед нею, можуть викликати роздратування і як наслідок, агресію.

До серйозних медичних проблем слід віднести пошкодження мозку, епілепсію, психічні розлади, синдром дефіциту уваги з гіперактивністю тощо. У

будь якому випадку це питання не психологічного характеру, єдине що можна порадити, якщо у батьків виникають подібні підозри звернутись до лікаря невролога або психіатра за постановкою діагнозу і призначенням лікування.

Якщо узагальнити все що було сказано, то головними інструментами протидії дитячої агресії, це уважне ставлення до дитини і повага до неї як до особистості. Батькам і вчителям слід пам'ятати, що власна поведінка є зразком для дітей.

Для успішного отримання сертифікату, слухачам курсу необхідно було виконати практичне завдання: «Прочитайте педагогічні ситуації та дайте відповідь у таблиці, що на Вашу думку у цих ситуаціях можна сказати дитині або всім учням, вчителю, що опинився у даній ситуації та що можна порадити батькам дитини».

Педагогічна ситуація	Що можна сказати дитині (учням)	Що може зробити учитель	Щоб Ви порадили батькам
Учитель прийшов замінити хворого колегу. Учні ведуть себе огидно: кажуть в повний голос, лаються, перекидаються записками, літачками. Один хлопчик напрому грубіянить, з використанням ненормативної лексики.			
На уроці з кінця ряду передається записка. Учні мовчки читають її, дивляться на стелю і хихикають, після чого передають записку далі, не особливо приховуючи її від учителя. Учитель бачить записку, забирає її, розгортає і бачить повідомлення «подивися на стелю». Він дивиться на стелю, в цей час клас починає сміятись.			
Шановний вчитель з великим досвідом роботи входить до класу і бачить на дошці карикатуру на себе. Карикатура виразна та смішна. Клас мовчки чекає реакції вчителя.			

Література.

1. Шопіна М.О., Якунін Я.Ю. Формування нової парадигми освіти в умовах карантинних обмежень // Шляхи розвитку науки в сучасних кризових умовах: тези доп. І міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 28-29 травня 2020 р. – Дніпро, 2020. – Т.2. – С. 591- 592.

2. Шопіна М.О., Якунін Я.Ю. Дослідження потреб освітян щодо покращення навчальних модулів на курсах підвищення педагогічної кваліфікації. High scientific goals 2020, декабрь 2020 Высокие научные цели '2020: Сборник тезисов. – Минск: Ёлнать, 2020 С. 27-30.